
Gurányi Krisztián:

A győzelem motívuma a jánosi iratokban

Abstract: The motif of victory in the John's documents

In the history of philosophical thoughts, there have always been philosophers, who considered the existence as „absurd” or without any reason. In the 20th century, mainly the existentialist philosophers expressed these ideas, which is originated from the Danish philosopher, Kierkegaard, who is regarded as the father of existentialism. One of the greatest existentialist thinkers was Albert Camus, who wrote an essay about the absurdity of reality, in which he expresses his ideas about suicide and other solutions to this absurdity. The main topic of this article is the question of absurdity and suicide, regarded through the Johannine epistles, in which the author expresses the idea of the victory over this world, which is regarded as absurd.

Keywords: absurdity, existentialism, Johannine epistles, suicide, victory

„Il n'y a qu'un problème philosophique vraiment sérieux:

c'est le suicide.”

(Albert Camus)

Az élet értelmetlenségének gondolata végigkísérte az emberiség történelmét, és bár nem szükségszerűen, de ebből következően eljuthatunk az öngyilkosság filozófiai problémájához, melyet, mint ahogy láthatjuk a fenti idézetben is, Camus a legsúlyosabbnak ítél. Jelen írásnak nem célja az öngyilkosság teológiai vagy etikai megítélése, pusztán olyan alapvetéseket szeretnék megfogalmazni a téma kapcsán, amik erre a kérdésfelvetésre válaszul szolgálhatnak. Az öngyilkosság filozófiai kérdése a 20. században főleg a lét abszurditásából és objektív értelmetlenségétől fakad, holott a gondolat sokkal régebben jelen van a filozófiában. Meglátásom szerint minden filozófus eljut arra a felismerésre, hogy az élet végső soron önmagában értelmetlen – ha nincsenek objektív értékek, akkor tulajdonképpen „minden mindegy”, hiszen a halállal minden emberi vágy, siker, elért dolog

semmissé válik. Az értelmetlenségre adott válaszok bár eltérőek lehetnek, bennük rejlik a lehetőség, hogy az ember mégiscsak eljusson ahhoz az értelemhez, aminek fényében az értelmetlenség elveszíti értelmét. Ilyen gondolatok mentén jutott a maga következtetéseire Camus, aki a fent idézett művében megoldást kínál a problémára, de említhetjük Kierkegaardot, vagy akár a Prédikátor¹ könyve szerzőjét is, csak hogy a legnagyobb neveket említsem.

Személyes meglátásom szerint a mai kor embere meglehetősen identitásvesztett, hiszen befolyásol minket a posztmodernizmus azon szellemisége, mely szerint semminek sincs igazán objektív értéke, az igazság is pusztán relatív, így aztán az egyénre van bízva, mit tekint értéknek és igazságnak az amúgy értelmetlen létezésben. Ahogy Carl Sagan fogalmazott:

„Life is but a momentary glimpse of the wonder of this astonishing universe, and it is sad to see so many dreaming it away on spiritual fantasy.”

Az ilyen, és ehhez hasonló megállapítások szerint az élet célja tehát nem más, mint az, hogy az ember felfedezze a körülötte lévő világot és rácsodálkozzon, míg ha a lelki dolgokkal foglalkozik, akkor tulajdonképpen menekül a valóság elől, ezért jobban teszi, ha élvezzi a földi éveinek pár évtizedét.

Meglátásom szerint János pontosan ezekre a felvetésekre ad választ irataiban, végső soron pedig az öngyilkosság filozófiai problémájára is megoldást kínál. A jánosi iratok egyik központi kifejezése a győzelem. Nem kizárólagosan csak ezekben az iratokban találkozunk azzal, de nála kifejezetten. Céлом ezen kifejezés szélesebb körű exegetikai vizsgálata, majd ebből levonni következtetéseket. Reményéseim szerint ezen következtetések segítenek eljutni egy keresztyén álláspont kialakításához azon kérdésfelvetésre, amely az egzisztencialista filozófiai irányzatok megjelenésével ma is befolyásolják a közgondolkodást.

¹ Habár nem gondolom, hogy a Qohéletet ilyen értelemben össze lehetne vetni az egzisztencialista írók gondolataival, mindenesetre már ott is megjelenik a gondolat, hogy az élet önmagában nézve hiábavalóság, minden történésével, cselekedetével együtt. Egyedül Istenben nyer feloldást ez az értelmetlenség.

Mi az öngyilkosság filozófiai problémája?

Albert Camus az öngyilkosságra úgy tekintett, mint ami egy természetes válasz az élet abszurditására. Ami olyannyira abszurd, hogy mindenféle törekvés arra nézve, hogy az ember megérthesse, megmagyarázza a világot, kudarcra van ítélve.² Ebből a gondolatból kiindulva világossá válik számunkra, hogy Camus miért tekint kritikával minden vallásra, eszmére. Ezekben ugyanis csak menekülést látott az abszurditás elől, melyek valódi választ nem adnak. Így tehát két lehetséges opció maradt csak az ember számára: az öngyilkosság, vagy a remény – ezutóbbi alatt Camus a túlvilágba való hitet értette, amiért az ember küzdhet.³ Ha Szisüphosz elfogadná a szikla örökös görgetését, az maga volna az abszurditás csúcsa, hiszen elfogadná az értelmetlenséget, ami a helyzet abszurditásából fakad. A megoldás tehát nem a beletörődés, vagy valamiféle ábránd üldözése, hanem a lázadás a halandóság határai ellen. Camus ezzel a mondattal zárja esszéjét: „*Il faut imaginer Sisyphe heureux*”⁴

A győzelem exegetikai kifejtése

A győzelem és annak igei alakja görögül νικάω, melynek jelentése teljes győzelem, meghódítás,⁵ mely a Bibliában 28 alkalommal fordul elő, ebből 7 alkalommal János evangéliumában és János első levelében. Megjegyzendő, hogy a görögöknél a győzelmet Niké istennő személyesítette meg. Az Ószövetségben nincs külön szó a győzelemre, a megszabadítást és annak származékát használja megszabadítás, segítség, biztonság, épség, de üdvösség értelmében is. A győzelemre itt elsősorban úgy hivatkozik az Ószövetség, mint Isten kegyelmi cselekedeteire, hiszen Ő adja a győzelmet népének, de éppenséggel az ellenségnek is adhat győzelmet büntetés gyanánt.⁶ Az Újszövetségben a győzelem több alakban fordul elő: νικάω (28x) = győzni; ὑπερνικάω⁷ (1x) = fölöttébb diadal-

² Stanford Encyclopedia of Philosophy, Albert Camus, 2011.

³ Stanford Encyclopedia of Philosophy, Albert Camus, 2011.

⁴ Albert Camus: Le mythe de Sisyphe, Gallimard, 168.

⁵ THAYER'S GREEK LEXICON, Electronic Database (letöltve: 2021.10.11)

⁶ Kozma Zsolt (szerk.) – Bibliai fogalmi szókönyv, Kolozsvár, 1992, 124.

⁷ Ez az alak a római levélben jelenik meg: ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς (Rm. 8.,37)

maskodni; νίκη (1x) = győzelem; νίκος (4x) = győztes – ezek a kifejezések már nem háborús diadalokra utalnak, hanem Isten és az istenellenes erők harcaira.⁸

Az 1Jn-ban azt látjuk, hogy bár a győzelmet Krisztus diadalából vezeti le, mégis úgy tűnik, mintha a hitben járók maguk győznék le a világot. Elsőízben 1Jn 2,13b-ben találkozunk ezzel, ahol az ifjaknak ír, akik „legyőzték a gonoszt”, ezt követően a 2,14c részben ugyanezt erősíti meg, hozzátéve, hogy „Isten ígéje megmarad bennetek”, bár nincs oksági összefüggés az Ige megmaradása és a gonosz legyőzése között, hiszen a καὶ kötőszót használja az író. A 4,4-ben viszont mintha magyarázatot találnánk a győzelemre, hiszen itt azt írja: καὶ νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. Tehát a világban lévő gonoszt azért tudják legyőzni, mert a hívekben ott van Isten lelke. Az 5,4-5-ben ugyanez a logika érvényesül: az Istentől való születéssel hozza párhuzamba a világ legyőzését, de magát a győzelem fogalmát is definiálja:

„ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἢ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν.”

A győzelem tehát a hit, amely legyőzte a világot, ezt pedig aktív, cselekvő alakban is kifejti az 5. versben: aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia, az legyőzi a világot.

Az 1Jn-ban tehát azt láthatjuk, hogy mindaz, aki hisz, legyőzte a világot. János evangéliumában azonban maga Jézus jelenti ki, hogy Ő az, aki győzött: „θαρσεῖτε ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον”.

Ha feltételezzük, hogy az 1Jn korábbi, mint az evangélium⁹, akkor ez azt jelenti, hogy a levélben megjelenő győzelmet az evangélium mintegy magyarázza. A hívek a hit által legyőzték a világot, de ez

⁸ Kozma Zsolt (szerk.): Bibliai fogalmi szókönyv, Kolozsvár, 1992, 125.

⁹ vö. Bándy György: Bevezetés az Újszövetségbe, Komárom, 2008 – Ennek alapján a Bibliában megtalálható jánosi iratok sorrendje a következő: 2Jn; 3Jn; 1Jn; Jn. Más szerzők azonban az evangéliumot datálják korábbra (Herczeg Pál – Az Újszövetség története, Budapest, 1980, 150.; Kocsis Imre: Bevezetés az Újszövetségbe, 2006, 161-162).

Amennyiben az evangélium keletkezett korábban, az azt jelentené, hogy az evangéliumban megjelenő Krisztus győzelmét a levelek szerzője már kiterjeszti a hívekre is – Krisztus győzött, ezért a közösség ugyanúgy részesül ebből a győzelemből.

csak azért lehetséges, mert Krisztus ezt megelőzően a kereszten már legyőzte. Felmerülhet a kérdés persze, hogyha a közösség eleve megőrizte a krisztusi tradíciót (1Jn 1,1-4), akkor mi szükség volt a későbbi kiegészítésre, ahol Krisztus önmagáról mondja, hogy „én vagyok az, aki legyőzte a világot”? Véleményem szerint az evangéliumban megjelenő, és a levélben megjelenő passzusok egyszerűen teljesen más értelemben használják a világ szót. Az evangélium esetében a legyőzetett világ a szenvedésekre utal. Krisztus győzelme végérvényes, ezáltal bármi is történjék a tanítványokkal, már célba érték Krisztus győzelme által. A levélben pedig sokkal inkább egy olyan hang jelenik meg, amely szoteriológiai vonatkozású, ez derül ki az 5,1-ből is, amely véleményem szerint feliratként értelmezhető¹⁰, ezáltal kifejtve a szeretetről alkotott további magyarázatot is.¹¹

De mit jelent mégis a győzelem? Kálvin és egyes amerikai evangélikál kommentárok szerint az itt megjelenő terminus arra vonatkozik, hogy bár kísértések érnek bennünket a világban, végső értelemben mégis győztünk, hiszen a Lélek az, aki harcol értünk a Sátán és kísértései ellen,¹² mások viszont¹³ a gyülekezettel szembenálló tévtanítók feletti győzelemként értelmezik. Bolyki János a levélben található győzelem fogalma magyarázatánál azt írja, hogy a leírtak által az olvasó megtudhatja, hogy az isteni Logosz, mely bennünk marad, adja a győzelmet,¹⁴ míg az evangéliumban található kifejezést szembe állítja a világi gondolkodással. A világ szemében bár lehet, hogy Krisztus az, aki veszít, halála által mégis győzelmet arat.¹⁵ Kommentárjában megállapítja továbbá, hogy a lényegi hangsúly a győzelem-

¹⁰ vö. Veöres János: János levelei, Budapest, 1998, 225.o

¹¹ Természetesen a vigasztaló jelleg itt sem elhanyagolható, hiszen ha a levelet kb. 90-100 közé datáljuk, az egybeesik a Domitianus keresztényüldözésekkel, így nem zárnam ki annak lehetőségét sem, hogy a vigasztaló szándék rejlik a megfogalmazásban.

¹² vö. Kálvin: Magyarázat János apostol első leveléhez, 49. o.; R.C. Sproul Study Bible, Orlando, 2016 2368.; Musnai László: János evangéliumának és leveleinek magyarázata, Torda, 1926., 31.

¹³ Veöreös Imre: János levelei, Budapest, 1998, 183.; Neal M. Flanagan, O.S.M. Az evangélium János szerint és János levelei

¹⁴ Bolyki, 2008, 115.

¹⁵ Bolyki, 2001, 415.

hez vezető eszközön, azaz az igaz hiten van, ami elsősorban a világtól való különbözőségeen nyugszik.¹⁶

Összefoglalásként tehát ezt tudhatjuk meg a győzelem fogalmáról:

1. A gyülekezet győzelme Krisztus győzelméből fakad.
2. A világ feletti győzelem csak akkor lehetséges, ha a győztes a világon kívülről származik.
3. Hangsúlyos a hit, mely eszköze a győzelemnek.
4. A Lélek folyamatosan küzd a kísértésekkel és a Sátánnal szemben.
5. Vigasztaló szándék
6. A gyülekezet kitartása a tévtanítókkal szemben.

Természetesen nem célom vitába szállni a fent említett megfogalmazásokkal, ám mégis azt gondolom, hogy a győzelemnek van egy aspektusa, ami mindezeken túlmutat – ez az aspektus nem idegen a szinoptikus evangéliumok gondolati világától sem, habár ott teljesen más fogalommal fejezik ezt ki. A szinoptikus evangéliumokban megjelenő gondolat az Isten királysága (*βασιλεία τοῦ Θεοῦ*), ami ezen iratok központi üzenetét képezi, míg János evangéliumában csak két alkalommal fordul elő.

Exkurzus: Mit jelent a szinoptikusokban Isten királysága?

Stuhlmacher így fogalmaz: „Jézus szavaiban és tetteiben Isten közvetlenül jelen van, ez a jelenlét pedig szétfeszíti a Tóra és a kultusz rendje által megszabott határokat tiszta és tisztátalan, méltó és méltatlan között. Jézus szenvedésének kiindulópontja abban az ellenállásban rejlik, amelyet ez a tanúságtétele hívott életre.”¹⁷ Isten királysága, és ilyen formán Isten uralma tehát az, amit Jézus Krisztus földi élete során meghirdetett, ami egyszerre jelenvaló és eljövendő. Jelenvaló, hiszen Krisztus megmentő és gyógyító erői által már a jelenben is megtapasztalható, de egyben eljövendő is, hiszen utal a végérvényes, eljövendő, egyetemes üdvösségre.¹⁸ Fontos kiemelni, hogy ez a meghirdetett Királyság nem jelenti azt, hogy ennek előízét már jelenvaló

¹⁶ Bolyki, 2008., 235.

¹⁷ Stuhlmacher, 2017, 82.

¹⁸ Gniska, 2007, 145.

világban megérezzük, éppen ellenkezőleg, igencsak fontos a megtérés, amely abból a felismerésből fakad, hogy az ember eddig rossz úton járt, de megtérése által Isten uralma felé fog haladni, ami Jézus által vált láthatóvá.¹⁹

Miért kötöm egybe a két fogalmat, noha látszólag két különböző kifejezésről van szó? Kiindulásnak nézzük meg, hogy a két előfordulási alkalommal milyen értelemben használja János evangéliuma az Isten királysága kifejezést:

Ἀπεκρίθη (ὁ) Ἰησοῦς, Ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ (Jn 3,5)

Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου; εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέτα ἂν ἐμοὶ ἡγωνίζοντο» ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις. νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. (Jn 18,35)

Az első említés a Nikodémussal folytatott beszéd során hangzik el, ami gyakorlatilag megszabja az Isten királyságába való belépést, ez pedig a víz és Lélek általi újjászületés, ami egy üdvtörténeti momentum, utalva Isten teljes restaurációs munkájára.²⁰ A második alkalommal Jézus Pilátushoz intézett válaszában találkozunk a kifejezéssel, ami tanúsítja az olvasó számára, hogy ez a királyság nem emberektől való, de nem is e világból. Ez egybecseng a korábban említett kommentár²¹ véleményével, mely szerint annak, aki legyőzi a világot, a világon kívülről kell érkeznie. Ilyen formán Isten királysága sem e világból való, hanem azon kívüli, aki pedig be akar lépni oda, annak szintén egy új egzisztenciára van szüksége. Ez tehát egy nagyon erős kapcsolódási pont a szinoptikusok *βασιλεία τοῦ Θεοῦ*-ja és János *νικᾶω*-ja között. Mindkettő Isten helyreállítási tervét beszéli el és fogalmazza meg más fogalmakkal. Isten királysága, amely legyőzte a jelenvaló világot megjelent és fokozatosan terjeszkedik, bár sokszor ellenállásokba ütközve. Egyszerre jelenvaló és eljövendő. Meglátásom szerint tehát Jánosnál nem kevésbé központi ez a gondolat,

¹⁹ Gnlika, 2007, 145.

²⁰ vö. Bolyki, 2001, 114.

²¹ Bolyki, 2008, 233.

mint a szinoptikusoknál. A szinoptikusoknál Isten királysága nem egy elvont, absztrakt fogalom, hanem az életet meghatározó valóság, amely kifejezi Isten uralmát az utolsó időkbeli népek fölött, amelyeket Jézus kezd el összegyűjteni.²² Ugyancsak elmondható, hogy Isten királysága megjelenik Jézus tanításaiban, de cselekedeteiben is, mint például a gyógyításban, ördögök kiűzésében.

Jogosan merülhet fel a kérdés, ha és amennyiben a két fogalom hasonló, és a saját iratcsoportjaiban mindkettő ugyanolyan fontos, miért említi Jn csupán két alkalommal? Véleményem szerint ez a já-nosi kör krisztológiájából²³ fakad. Krisztus, mint győztes jelenik meg mind a levélben, mind az evangéliumban. Ez utóbbiban láthatjuk is, hogy nem a szenvedő Jézus, hanem a megdicsőült Krisztus az, aki végrehajtja az Atya akaratát, ilyenformán pedig a passió-történet is megdicsőülés-történet. Jézus Krisztus tehát, aki nem e világból való, eljött közénk és győzelmet hirdetett a világ fölött, hogy mindazok, akik hisznek, részesei legyenek ennek a győzelemnek. A győzelem motívuma Jánosnál tehát azért központi, mert ontológiai értelemben áthatja az egész iratcsoport szellemiségét és ilyenformán már nem volt szükséges többször is hangsúlyozni ugyanazt a gondolatot, hiszen Jézus tetteinek és szavainak egészében ez a fajta győzelem jelenik meg, amelyik győzelemnek az eszméjét a gyülekezet megőrzi és hagyományozott. Ez a győzelem tehát jelen van, bár nem ellenállásoktól mentes, hiszen egy meglévő hatalom legyőzött seregei még küzdenek ellene.²⁴ A tanítványok szintén ki vannak téve az ilyen jellegű támadásoknak, hiszen Krisztus maga mondja, hogy az újjászületés által már ők is a győzelem részesei és ilyenformán Krisztushoz tartoznak, nem pedig a világhoz²⁵, de a világ gyűlöli őket (Jn 15,19). Ami viszont érdekes motívum, hogy Jézus nemhogy garantálná, hogy ez a győzelem egyre jobban láthatóvá válna, azaz a gonosz egyre inkább visszaszorulna, hanem mintha épp az ellenkezőjét ígérné, azaz a jelenvaló

²² Stuhlmacher, 2017, 79.

²³ vö. Oscar Cullmann: Az Újszövetség krisztológiája, Budapest, 1990, 277-282.

²⁴ Gnifka, 2007, 145.

²⁵ vö. Bolyki, 2001, 392.

még nem töröltetik el teljesen²⁶ (Jn 16,1-4). Erre reflektálva idézi Bolyki Ferreirát, hogy úgy tűnik, mintha az evangélium egyszerre tartaná a világot legyőzöttnek és ilyen formán reményteljesnek, illetve gnosztikus módon elveszettnek.²⁷ Meglátásom szerint ez azért van, mert bár a győzelem jelen van, de csupán a közösség tagjai számára (Jn 6,36-39). A győzelem csak azokra érvényes, akik új egzisztenciával vannak felruházva. Bár fizikailag érhetik őket támadások, Lélekben már győztek. A győzelem csak a végső események által lesz mindenki számára nyilvánvaló, amikor már nem csak a közösség tapasztalja meg ezt, hanem az egész világ, viszont akik nem voltak a közösség tagjai, azok számára ez vereség lesz, hiszen Krisztus ellenségei voltak. Erre utal Jn 3,18 is, ahol az evangélista szerint azok, akik nem hittek „*ἡδὴ κέκριται*”, már ítélet alatt vannak. Fontos motívum még a közösség tagjai számára a szeretet (1Jn 5,2), ami szintén egy kulcsfogalma a jánosi iratoknak, olyannyira, hogy aki gyűlöli testvérét, az nem részesült Krisztus győzelméből (1Jn 3,14). Ez a fajta szeretet Isten iránt és a közösség tagjai iránt kell²⁸, hogy megnyilvánuljon elsősorban, hiszen éles különbség van a világ – ami a közösséget gyűlöli – és a közösség között.

Mi következik tehát ebből? Összefoglalásként elmondható, hogy meglátásom szerint János számára a győzelem már egy meghirdetett állapot a világgal szemben, ebből a győzelemből viszont a gyülekezet tagjai részesülnek egyelőre, míg eljön az utolsó ítélet, ahol pedig megtörténik a végső reveláció.

Egizisztencialista értelmezés

Elmondható tehát, hogy a győzelemnek akkor leszünk igazán részei, ha Lélek által újjászülettünk, hiszen ahogy korábban is említettem, János szerint ez mintegy feltétele annak, hogy valaki beléphessen Isten országába. Ebből következik, hogy aki újjászületett, az

²⁶ vö. Gnlika, 2007, 265.

²⁷ vö. Bolyki, 2001, 391.

²⁸ Noha ebből még egyáltalán nem következik az, hogy csak a gyülekezeten belüli embereket kéne szeretnünk, de Jánosnál mintha mégis prioritást kapna a többi hívő szeretete.

Lélektől való, nem pedig testből (Jn 3,6), ami pedig teljesen új egzisztenciát ad a hívőknek. Miben nyilvánul meg ez az új élet? Ahogyan korábban beláttuk, a hívők a győzelem részesei, míg a világ a gonosz hatalmában van, ezáltal elkerülhetetlenek a kettő közötti feszültségek (vö. 1Jn 5,19). Ugyanakkor az az ezt megelőző versben arról beszél a szerző, hogy „aki Istentől született, nem vétkezik” (*οὐχ ἁμαρτάνει*). A *ἁμαρτάνει*, azaz vétkezik egy jelen idejű aktív kijelentőmódú ige. Ez egy utalás Jézus ígéretére, mely kimondja, hogy Ő megőrzi híveit a gonosztól, összefoglalásképpen pedig arra vonatkozik, hogy a gonosznak nem lesz hatalma felettük.²⁹ Ebből következik véleményem szerint az, hogy bár a hívő ember ugyanúgy vétkezhet, egyfelől, Krisztushoz tartozásában, bűnei megbánásával bocsánatot nyer, tudja, van számára bocsánat (1Jn 3,20), másfelől, igyekezete abban áll, hogy ne vétkezzon.

Bolyki a keresztyén egzisztencia mibenlétével kapcsolatban Brown-t idézi, aki ezt írja: „A keresztyén egzisztencia három összetevője ... Tudja, hogy Istentől született, tudja, hogy Istenhez tartozik, tudja, hogy ismeri az igaz Istent.”³⁰ Ezt kiegészíteném még a szeretet motívumával és a vétkek elkerülésével.

Következtetések

Miben ad tehát János győzelem fogalma megoldás az öngyilkosság és az egzisztencializmus filozófiai problémájára? Azt gondolom, hogy elsősorban perspektíaváltás következik be a hívek számára, akik részesültek a győzelemben. Számukra a világ többé nem *abszurd*³¹, de nem is közönyös³², hanem egy eszkatológikus jövő jelenben meg tapasztalható realitása, ami felülmúl minden korábbi emberi elképzelést a világról. Krisztus által a dolgok értelmet nyernek, és a kérdés már nem az lesz, hogy vajon hogyan lássuk meg az értelmetlenségben az értelmet, hiszen minden egyes részlet a közösség győzelme alapján értelmet fog nyerni. Ezáltal elviselhetővé válnak az üldözé-

²⁹ Bolyki, 2008, 260-261.

³⁰ Bolyki, 2008, 259.

³¹ vö. Jean-Paul Sartre – Az undor, 81-82.

³² vö. Albert Camus – L'étranger, 44.

sek, szenvedések. Aki ezen értelmezési keret mentén szemléli az életet, annak a dolgok nem válnak nihilista módon üressé, hiszen tudni fogja, hogy van objektív igazság. Az emberi lét új értelmet nyer, mégpedig azt, hogy Isten dicsőségére éljen és királyságának munkatársa legyen a Földön, aminek már most is részesei vagyunk, de még várat a végső ítélethirdetésre.

Mi a keresztyéni válasz az élet értelmetlenségére? Az embernek nem kell sem elfogadnia az értelmetlenséget, sem pedig az öngyilkosságba menekülni előle, de nem is kell lázadni a halandóság korlátai ellen. Krisztus győzelme által a hívők betagolódnak az isteni rendbe, a világ pedig új értelmezést nyer ezáltal. Többé a kérdés nem az, hogy van-e értelme az egzisztenciának, hanem az, hogy az egyén hogyan tud betagolódni és részesévé válni a krisztusi győzelemnek. Erre pedig a választ maga János adja meg, aki a hitben látja a megoldást, azaz, ha az ember hisz, akkor egy új egzisztencia részesévé válik, amelyet Krisztus szerzett meg a benne hívőknek.

Felhasznált irodalom

- Bolyki János: Igazi tanúvallomás, Osiris Kiadó, Budapest, 2001
- Bolyki János: A tanúvallomás folytatódik, Osiris Kiadó, Budapest, 2008
- Oscar Cullmann: Az Újszövetség krisztológiája, Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1990
- Musnai László: János evangéliumának és leveleinek magyarázata, Füßy József könyvnyomdai műintézet, Torda, 1926
- Lukácsy Imre: Szent János evangéliumának magyarázata, Sylvester irodalmi és nyomdai intézet, Budapest, 1938
- R.C. Sproul (gen. editor): The Reformation Study Bible, Reformation Trust, Orlando, 2016
- Farkas Péter: Újszövetségi bevezetés (letöltve 2021.12.5 nezzjezusra.hu/ebook/uszbev.pdf)
- Farkasfalvy Dénes O.CIST: Bevezetés az Újszövetségi Szentírás könyveihez, Szent István Társulat, Budapest, 1995
- Veöreös Imre: János levelei, Platin Kiadó, Budapest, 1998

Neal M. Flanagan, O.S.M.: Az evangélium János szerint és János levelei (letöltve 2021.12.5 <http://mek.niif.hu/00100/00188/html/4janos.htm>)

Kálvin János: Magyarázat János apostol első leveléhez (letöltve 2021.12.5 http://www.refkossuthter.hu/sites/default/files/fajlok/kalvin_janos_lev_1.pdf)

Herczeg Pál: Az Újszövetség története, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1980

Bándy György: Bevezetés az Újszövetségbe, Selye János Egyetem, Komárom, 2008

Joachim Gnifka: Az Újszövetség teológiája, Szent István Társulat, Budapest, 2007

Peter Stuhlmacher: Az Újszövetség bibliai teológiája I., Kálvin Kiadó, Budapest, 2017

Kozma Zsolt (szerk.): Bibliai fogalmi szókönyv, Az Erdélyi Református Egyházkerület kiadványa, Kolozsvár, 1992

Kocsis Imre: Bevezetés az Újszövetségbe, Apor Vilmos Katolikus Főiskola, 2006

Stanford Encyclopedia of Philosophy

THAYER'S GREEK LEXICON, Electronic Database

Albert Camus: Le mythe de Sisyphe, Gallimard, 2008

Jean-Paul Sartre: Az undor, Európa, Budapest, 2001